

UCHWAŁA NR XL/257/2018
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM

z dnia 27 marca 2018 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok

Na podstawie art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.), Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nowego Miasta Lubawskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Marcin Deja

Załącznik do uchwały Nr XL/257/2018

Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim

z dnia 27 marca 2018 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2018 ROK**

**Rozdział 1
Założenia ogólne i prawne**

§ 1. 1. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwany dalej Programem reguluje sposób realizacji zadań własnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na 2018 rok i stanowi kontynuowanie i rozwinięcie działań prowadzonych w latach ubiegłych.

2. Realizując zadania określone w Programie należy przestrzegać zasad określonych w przepisach prawa, w tym w szczególności w art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.) oraz aktach prawnych wydanych na podstawie delegacji zawartych w przedmiotowej ustawie.

3. W konstruowaniu Programu uwzględniono założenia i wskazówki zawarte w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 roku” opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Podstawowe cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016- 2020.

5. Źródłem finansowania zadań określonych w Programie są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z założeniami art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Na realizację zadań określonych w Programie planuje się kwotę 290.000,00 zł, zgodnie z przyjętą uchwałą nr XXXVII/234/2017 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na rok 2018.

7. Określona w ust. 6 kwota może ulec zmianie w zależności od faktycznej ilości środków finansowych pozyskanych w 2018 roku z tytułu opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

8. Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie realizowane jest poprzez uchwały Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim

określające wartości liczbowe limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz wskazanie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

9. Skład osobowy oraz zasady funkcjonowania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa Burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego w drodze zarządzeń.

Rozdział 2

Cele główne realizacji Programu

§ 2. 1. Głównym celem Programu realizowanego na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie jest zmniejszenie skali zjawiska alkoholizmu i podnoszenie świadomości lokalnej społeczności w zakresie szkodliwości spożywania napojów alkoholowych.

2. Cel główny realizowany będzie w formie:

1) profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;

2) profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;

3) profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia;

4) terapii – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem;

5) rehabilitacji – realizacja programu readaptacji poprzez poradnictwo psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

3. Program jest ukierunkowany na działania o charakterze edukacyjno-korekcyjnym dla osób uzależnionych i terapeutyczno-wspomagające dla osób współuzależnionych od alkoholu.

§ 3. 1. Działania przedmiotowe objęte Programem realizowane są w oparciu o opracowaną przez Centrum Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych Nowego Miasta Lubawskiego”, obejmującą następujące zjawiska społeczne:

1) problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży;

2) rynek alkoholowy – spożywanie alkoholu;

3) interwencje Straży Miejskiej związane z nadużywaniem alkoholu;

4) przestępstwa i wykroczenia popełnione pod wpływem środków odurzających;

5) przemoc domowa;

6) procedura Niebieskiej Karty;

7) profilaktyka i terapia uzależnień;

8) projekty profilaktyczne;

9) substancje psychoaktywne: nikotyna i dopalacze;

10) lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców miasta.

2. Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w Polsce blisko 3 mln osób nadużywa alkoholu, liczbę osób uzależnionych szacuje się na około 600 tys., natomiast pijących szkodliwie i ryzykowanie na około 2,5 miliona.

§ 4. Podstawowe założenie określone w § 2 Programu należy realizować przede wszystkim poprzez:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;

4) wspieranie zdrowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz działań profilaktycznych promujących trzeźwość i bezpieczny styl życia, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych i rekreacyjnych;

5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

6) prowadzenie kontroli rynku napojów alkoholowych, zwłaszcza w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych;

7) prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych;

8) motywowanie osób uzależnionych do zmiany trybu życia, w tym do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego;

9) aktywizację instytucji, organizacji, stowarzyszeń i ludności gminy w obszarze promocji zdrowego stylu życia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na ograniczenie spożycia napojów alkoholowych;

10) promowanie postaw społecznych istotnych z punktu widzenia profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;

11) monitorowanie i ocenę stanu zdrowia społeczeństwa, zagrożeń zdrowia oraz jakości życia związanej ze zdrowiem społeczeństwa;

12) edukację zdrowotną dostosowaną do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych;

13) promocję zdrowia;

14) profilaktykę chorób;

15) działania w celu rozpoznawania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń i szkód dla zdrowia fizycznego i psychicznego w środowisku zamieszkania, nauki, pracy i rekreacji;

16) działania w obszarze aktywności fizycznej.

Rozdział 3 Realizatorzy Programu

§ 5. Realizatorami Programu są:

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 3) Przychodnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia;
- 4) Zespół Interdyscyplinarny;
- 5) Punkt Informacyjno-Konsultacyjny;
- 6) Miejskie Centrum Kultury;
- 7) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji;
- 8) placówki oświatowe;
- 9) Nowomiejska Grupa AA „*Reunion*”;
- 10) Komenda Powiatowa Policji;
- 11) Straż Miejska;
- 12) Sąd Rejonowy;
- 13) organizacje pozarządowe;
- 14) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- 15) instytucje i podmioty pracujące z osobami i rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień, które w swoich działaniach realizują zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Rozdział 4 Zadania i sposoby ich realizacji

§ 6. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób z uzależnieniami i ich rodzin;
- 2) ścisłą współpracę z Przychodnią Terapii Uzależnień i Współzależnienia oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą w zakresie zwiększenia dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych świadczeń zdrowotnych dla osób z problemem alkoholowym;
- 3) prowadzenie działań podnoszących jakość świadczeń w zakresie leczenia uzależnień poprzez systematycznie prowadzony monitoring osób skierowanych na terapię do Przychodni Terapii Uzależnień i Współzależnienia;
- 4) udzielanie wsparcia dla różnych form rehabilitacji osób uzależnionych, których celem jest przywrócenie zdolności do samodzielnego życia społecznego i funkcjonowania w rolach społecznych;
- 5) udzielanie pomocy w zakresie pozyskiwania materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów Przychodni Terapii Uzależnień i Współzależnienia oraz innych podmiotów leczniczych realizujących założenia *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*;

- 6) udzielanie pomocy finansowej na szkolenia terapeutów odbywające się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego;
- 7) udzielanie pomocy finansowej na przeprowadzenie remontów oraz doposażenie Przychodni Terapii Uzależnień i Współzależnienia w sprzęt niezbędny do prawidłowego prowadzenia terapii uzależnienia od alkoholu;
- 8) motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osoby uzależnione oraz osoby pijące szkodliwie, w tym prowadzenie systematycznej i kompleksowej działalności w celu kierowania na leczenie odwykowe;
- 9) realizowanie innych zadań wynikłych w trakcie 2018 roku, mających wpływ na zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

§ 7. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym ochrony przed przemocą w rodzinie, w szczególności poprzez:

- 1) współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) objęcie członków rodzin z problemem alkoholowym bezpłatną pomocą terapeutyczną i psychologiczną;
- 3) wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięć na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin;
- 4) realizowanie procedury „Niebieskiej Karty” w części dotyczącej stosowania przemocy u osób będących pod wpływem alkoholu;
- 5) wspieranie edukacji w zakresie interdyscyplinarnej współpracy służb, w tym dofinansowywanie szkoleń i konferencji;
- 6) prowadzenie zajęć profilaktycznych w szkołach dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym (zajęcia i programy powinny opierać się na opracowanych pisemnych konspektach);
- 7) prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;
- 8) udzielanie pomocy, w tym finansowej w organizowaniu narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym;
- 9) udzielanie pomocy w realizacji programów terapii dla ofiar przemocy domowej oraz programów terapii dla sprawców przemocy domowej wywołanej nadużyciem alkoholu;
- 10) prowadzenie innych zadań wynikłych w 2018 roku, które skutkują udzielaniem rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej.

§ 8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie działań realizowanych przez placówki oświatowe i instytucje kultury w ramach programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- 2) organizowanie dla dzieci i młodzieży spektakli teatralnych i koncertów o charakterze profilaktycznym oraz organizowanie szkoleń dla nauczycieli i rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień;
- 3) organizowanie konferencji, porad, seminariów i szkoleń dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom z problemem alkoholowym, a także w systemie przeciwdziałania przemocy;
- 4) wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez np. prenumeratę lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism i publikacji;
- 5) wspieranie działań w zakresie pozyskiwania materiałów informacyjno – edukacyjnych, w tym broszur, plakatów, gadżetów zawierających profilaktyczne treści edukacyjne dotyczące problematyki alkoholowej i narkotykowej;
- 6) rozpowszechnianie w miejscach publicznych informacji na temat choroby alkoholowej, dostępności usług terapeutycznych oraz prowadzenie edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości substancji uzależniających;
- 7) rozpowszechnianie informacji o podmiotach wspierających rodzinę dotkniętą problemem alkoholowym;
- 8) współpracę z lokalnymi mediami w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 9) prowadzenie lokalnych i udział w regionalnych oraz ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych na temat czynników ryzyka oraz sposobów zapobiegania zagrożeniom cywilizacyjnym związanych między innymi z nadużywaniem alkoholu;
- 10) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim;
- 11) wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu;
- 12) propagowanie idei „*Pomarańczowej Linii*”, jako ogólnopolskiego telefonu kontaktowego w zakresie informacji i konsultacji dla rodziców dzieci pijących alkohol i zażywających inne środki psychoaktywne;
- 13) propagowanie idei „*Niebieskiej Linii*”, jako Ogólnopolskiego Pogotowia Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- 14) promowanie rekomendowanych programów profilaktyki problemów alkoholowych;
- 15) realizowanie innych zadań wynikłych w trakcie 2018 roku w zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

§ 9. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w szczególności poprzez:

- 1) upowszechnianie dostępu do trzeźwego i zdrowego stylu życia poprzez zapewnienie dostępu do miejsc uprawiania sportu, zabawy i wypoczynku, w tym wyposażenie w sprzęt sportowo – rekreacyjny oraz organizowanie bezpiecznych placów zabaw;
- 2) organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i około dysfunkcyjnych zagrożonych problemem alkoholowym, w tym kolonii, półkolonii, obozów terapeutycznych i wycieczek, połączonych z warsztatami zawierającymi elementy profilaktyki uzależnień;
- 3) udzielanie wsparcia w zakresie organizowania, współorganizowania i promowania imprez, festynów promujących zdrowy styl życia oraz zawierających tematykę profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi;
- 4) udzielanie wsparcia w zakresie organizowania, współorganizowania i promowania rodzinnych imprez profilaktyczno – sportowych oraz imprez sportowych promujących zdrowy styl życia;
- 5) inicjowanie i organizowanie konkursów profilaktycznych o tematyce antyalkoholowej, antynikotynowej i antynarkotykowej wśród dzieci i młodzieży;
- 6) współfinansowanie nagród dla dzieci i młodzieży szkolnej biorącej udział w konkursach profilaktycznych dotyczących problemu uzależnień;
- 7) rozbudowanie systemu monitoringu miejskiego w celu wzrostu poczucia bezpieczeństwa i przeciwdziałania spożywaniu napojów alkoholowych w miejscach publicznych, zgodnie z założeniami art. 14 ust. 2a *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*;
- 8) wspieranie działań organizacji, stowarzyszeń i innych podmiotów mających na celu promowanie zdrowego stylu życia w czasie wolnym;
- 9) realizowanie innych zadań wynikłych w trakcie 2018 roku w zakresie prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz organizowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

§ 10. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w szczególności poprzez:

- 1) współpracę z Sądem Rejonowym w Nowym Mieście Lubawskim III Wydział Rodzinny i Nietletnich w sprawie procedury zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 2) współpracę z Komendą Powiatową Policji w Nowym Mieście Lubawskim, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim oraz Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie składanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków w przedmiocie uruchomienia procedury zobowiązana do leczenia odwykowego;
- 3) organizowanie badań i sondaży oraz lokalnych diagnoz i ekspertyz oceniających aktualny stan lokalnych zagrożeń i problemów alkoholowych;

4) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień;

5) wspieranie działalności grup wsparcia, w tym grupy AA Reunion, w szczególności poprzez:

a) udzielanie pomocy w podejmowaniu działań nakierowanych na motywowanie do leczenia odwykowego;

b) udzielanie pomocy w nawiązywaniu współpracy z Przychodnią Terapii Uzależnień i Współuzależnienia oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

c) udzielanie pomocy poprzez różnego rodzaju oddziaływanie rehabilitacyjne w stosunku do osób, które zakończyły proces leczenia.

§ 11. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi, poprzez:

1) przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*;

2) podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim oraz osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwym;

3) podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych na kredyt lub pod zastaw.

Rozdział 5

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 12. 1. Za udział w posiedzeniach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wykonywanie innych zadań określonych w Programie przysługuje wynagrodzenie:

1) Sekretarzowi Komisji w wysokości sześciokrotnej diety ustalonej przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w rozporządzeniu w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, opublikowanym w Dzienniku Ustaw;

2) Przewodniczącemu i pozostałym członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości pięciokrotnej diety ustalonej przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w rozporządzeniu w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, opublikowanym w Dzienniku Ustaw.

2. Podstawą wypłaty wynagrodzenia są listy obecności na posiedzeniach Komisji, zatwierdzone przez Przewodniczącego Komisji lub inną osobę, która z upoważnienia Przewodniczącego kieruje obradami Komisji.

3. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z organizowanymi szkoleniami, seminariami, warsztatami itp. przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegów z tytułu pełnienia obowiązków członka Komisji, na zasadach obowiązujących pracowników z tytułu podróży służbowej. Tematyka szkoleń może dotyczyć tylko zakresu objętego uregulowaniami zawartymi w *ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*.

Rozdział 6

Postanowienia końcowe

§ 13. 1. Zadania określone w Programie oraz sposób ich realizacji należy dostosować do aktualnych potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych, w tym jednostek administracji rządowej i samorządowej wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

2. Program może być modyfikowany uchwałami Rady Miejskiej w przypadku zaistnienia uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

3. Zadania określone w niniejszym Programie realizowane będą do czasu przyjęcia przez Radę Miejską kolejnego Programu, nie później jednak niż do końca pierwszego kwartału 2019 r.